

Ο ΤΣΑΡΛΑΤΑΝΟΣ

—“Ο γιατρός μας, ο γιατρός μας.

—Καλέ ο γιατρός μας.

Στή σάλα σηκώθηκε μιὰ βουή. Οἱ ἄρρωστοὶ ὄρθιοι. Τὰ κερένια μάγουλα ζουγραφιστήκανε κόκκινα, τὰ βαθουλωμένα μάτια πήρανε μὴν ἄλλόκοτη ἔκφραση.

“Ο γιατρός προχώρησε στὰ μπροστινὰ καθίσματα. Αὐτὰ εἶτανε γιὰ τοὺς ἐπίσημους. “Ὅλο καρέκλες δηλαδή, ἡ μία κοντὰ στὴν ἄλλη.

Ἐκεῖ καθόντανε κι ἄλλοι γιατροὶ ποὺ εἶχανε ριθὴ νὰ παρακολουθήσουνε τὴ συζήτηση. Μερικοὶ εἶχανε κουβαληθῆ κι ἀπὸ τὴν ἐπαρχία. Αὐτοὶ θέλανε νὰ βεβαιωθοῦνε καὶ μὲ τὰ μάτια τους, γιατί δὲν τοὺς φτάνανε ὅσα γράφανε κίθε μέρα οἱ φημερίδες γιὰ τὸ καινούριο φάρμακο.

—Ποῦντος ;

—Νὰ αὐτός, ὁ τρίτος δεξιὰ σ’ ἐκεῖνον τὸ φαλακρὸ μὲ τὴ μαύρη ζακέτα.

—“Α, ναί, τονὲ βλέπω.

—Μάτια μουν Γιατρός μιὰ φορὰ.

—Πόσα μπουκάλια ἤπιες ;

—Εἶμαι στὸ τρίτο.

—Ἐγὼ τώρα ἄρχισα. Κρασί μιὰ φορὰ.

—Κρασί! Καλέ τί κρασί; Θάμα. Θεοῦ χέρι.

“Ο γιατρός γύρισε καὶ κοίταξε πίσω. Κάρφα ἡ μεγάλη σάλα. Μωρὲ τί κόσμος εἶναι αὐτός ποὺ μαζεύτηκε. “Ἄντρες, γυναῖκες μὲ παιδιὰ στὴν ἀγκαλιά, δεσποινίδες μὲ βαθεῖα μάτια καὶ λεπτὴ ἐπιδερμίδα.

“Ἡ Κική ἄνοιξε βιαστικὰ τὸ τσαντάκι της σὰ νὰ ξέχασε κάτι. Τοποθέτησε μπροστὰ στὸ μουτράκι της τὸ καθρεφτάκι τῆς τσάντας, ποὺ εἶτανε ραγιαμένο στη μέση μὲ μιὰ λοξὴ γραμμὴ σὰ μαχαιριὰ—σὰ νὰ εἶτανε ἡ μαχαιριὰ τῆς μοίρας—πῆρε τὸ πούπουλο κι ἄρχισε ν’ ἀλεφφῆ νευρικὰ τὸ μάγουλο της μὲ πούδρα. “Ὑστερα ἔψαξε στὸ βάθος τῆς τσάντας, ἀνάσυρε ἕνα μαῦρο κραγιονάκι κι ἄρχισε νὰ τὸ περνᾷ κάτω ἀπὸ τὰ πλατεῖα της ματόκλαδα. “Ἐπρεπε νὰ δώση μιὰ ἔκφραση στὸ πρόσωπό της... Ν’ ἀντιδράσῃ σ’ αὐτὴ τὴ μαυράδα ποὺ τῆς εἶχε ἀπλώσει ἡ ἀρρώστεια κάτω ἀπὸ τὰ ματόκλαδα. Νὰ ξεγελάσῃ καὶ τοὺς ἄλλους, ἄς εἶναι καὶ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ της...

Ξανακοιτάχτηκε στὸ καθρεφτάκι, φρεσκάρισε τὸ γιὰκὰ τοῦ μαντοῦ της στοὺς ὤμους της..

Ἰκανοποιήθηκε.

Χτύπησε ἕνα κουνδούνι.

—“Ἀρχεται ἡ συνεδρίασις, ἀκούγεται μιὰ φωνή.

“Ἐνας ἄνθρωπος ὄρθιος πίσω ἀπὸ ἕνα τραπέζι, κρατοῦσε τὸ κουνδούνι.

“Ο πρόεδρος.

Δεξιὰ του κι ἀριστερά του δυὸ ἄλλοι. Τὰ μέλη τοῦ προεδρείου.

“Ἡ Κική καλοκάθησε στὴν καρέκλα της. “Ο Γιάκωβος, ὁ ποιητής, τῆς τοποθέτησε καλῆ-

τερα τὴ φαγωμένη γούνα πάνω στὸ σβέροκο της.

—Κρυνώνεις ;

—Μπᾶ.

—“Ἀρχεται ἡ συζήτησις, φώναξε ὁ πρόεδρος καὶ κάθησε στὴν καρέκλα του.

—Τί λέει καλέ αὐτός; Τί νὰ τὴν κάνουμε τὴ συζήτηση; Ἐμεῖς εἴμαστε τὰ ζωντανὰ ἐπιχειρήματα. Νὰ μας, κοιτάξτε μας. Εἴμαστε πεθαιμένοι καὶ τὸ φάρμακο μᾶς ἀνάστησε. Τί τὰ θέλετε τὰ λόγια; Τὰ πολλὰ λόγια εἶναι φτώχεια.

Μιλοῦσε ὁ Γιάκωβος ἐνῶ ἡ Κική τὸν κοίταζε στὰ μάτια μὲ θαυμασμό. Πάντα τὸν προσβλεπε μὲ θαυμασμό. “Ἐπειτα αὐτὸς εἶτανε ἕνας ποιητής, κι αὐτὴ ἕνα φτωχὸ κορίτσι, ἀγράμματο. Εἶχανε γνωριστῆ στὸ σανατόριο Μὰ ὅσο γιὰ καρδιὰ ὅλα κι ὅλα. “Ἄς βγῆ ὅποια θέλει, νὰ μοῦ πῆ, πὼς μπορεῖ νὰ παραβγῆ μαζί μου στὴν ἀρίστη.

—Μπράβο. Αὐτὸ εἶναι. Δὲ θέλουμε συζήτηση, φώναξε ἕνας φούφουρας.

—Νιώθω, μωρέ, τὸ στήθος μου σίδερο κι αὐτοὶ θὰ μοῦ ποῦνε γιὰ συζήτηση, εἶπε κ’ ἔδωσε μιὰ μὲ τὴ γροθιά του στὸ στήθος του.

—Στῆθος μάρμαρο, καρδιὰ μαρμαρωμένη, εἶπε ἡ Κική γελώντας.

—Κ’ ἐγὼ τὸ ἴδιο, εἶπε ὁ Γιάκωβος.

—Μπράβο, Γιάκωβέ μου. Ἐλα νὰ σὲ φιλήσω.

Κ’ ἔκανε νὰ τὸν ἀγκαλιῇ.

—“Ὀχι, χρυσό μου, δὲν κάνει ἐδῶ μέσα. Σὺ θὰ βγοῦμε.

—Μπᾶ, καὶ τί ἀνάγκη τοὺς ἔχουμε;

“Ο τόνος της εἶτανε γιομῆτος περιφρόνησις γιὰ ὅλο τὸν κόσμο.

Σηκώθηκε ὁ γιατρός νὰ μιλήσῃ. Εἶτανε ὁ ἐφευρέτης ποὺ ἀνακάλυψε τὸ φάρμακο. Τὰ φύλλα μιλοῦσανε τώρα ἕνα μῆνα γιὰ τὴν ἀνακάλυψή του Χαλοῖσε ὁ κόσμος. Ἀπόξω στὸ σπίτι του διαδήλωσε ἀπὸ ἀρρώστους ποὺ ἐρχόντανε ν’ ἀγοράσουνε τὸ φάρμακο. Κι ἀπὸ τοῦ δὲν ἐρχόντανε. “Ἀπὸ τίς ἐπαρχίες, κι ἀπὸ τὸ ἔξωτερικό εἶχανε ἀρχίσει νὰ κουβαλιοῦνται. Οὔτε νὰ φάῃ, οὔτε νὰ κοιμηθῆ.

—Μονέδα.

—Μεταλλεῖο.

—Ἐκατομμυριοῦχος.

—Λαχεῖο.

—Καὶ βάλε.

—Τί ὁμορφα ποὺ τὰ λέει, ψιθύρισε ἡ Κική.

—Μὰ τί εἶναι αὐτός ὁ Μινώταυρος ποὺ λέει; ρώτησε ὁ φούφουρας τὸ Γιάκωβο, ποὺ καθότανε δίπλα του.

—“Ἄσε νὰ τελειώσῃ καὶ θὰ σοῦ πῶ ὕστερα.

—Θεοῦ εἶτανε, δὲν τὸ ξαίρεις κακομοίρη; ντιπ κούτσουρο εἶσαι, τοῦ εἶπε ἕνας μπαρμπέρης.

—“Ἄμ ποῦ νὰ τὰ ξαίρω ἐγὼ αὐτά; Ξαίρω

ἔγὼ τί εἶναι αὐτός ὁ Σταῦρος πού λέει;

—Τί Σταῦρος βρέ; Μινώταυρος σου λέει. Νά γιά τή φθίση τὸ λέει. Ὁ Μινώταυρος ἔτρωγε ἀνθρώπους. Ἔτσι κ' ἡ φθίση δηλαδή...

—Μπᾶ. Τί θὰ πῆ νὰ ξαίρη κανεὶς γράμματα.

Ἔστερα ὁ γιατρός δηγήθηκε τὸ ἱστορικό.

—Τὸ περασμένο καλοκαίρι εἶχα πάει σ' ἕνα χωριὸ τῆς Μάνης νὰ ξεκαλοκαιριάσω. Ἐκεῖ ζοῦσε μιὰ γοιῖ. Γοιῖ μιὰ φορὰ Ἄπάνω ἀπὸ τὰ ἑκατὸ δηλαδή. Καὶ τί δὲν εἶχανε δεῖ τὰ μάτια της. Μιὰ μέρα ἀνοίγει τὸ σεντούκι της, βγάζει ἕνα χόρτο καὶ μοῦ τὸ δίνει. Τί εἶναι αὐτὸ καλὲ κυρούλα; Πάρτο αὐτὸ καὶ θὰ μὲ συχωρᾷς. Μὰ τί εἶναι; Τὸ βράζεις καὶ πίνεις τὸ ζουμί του. Ἔνα φλυτζάνι τὸ πρῶτ', ἕνα τὸ μεσημέρι, ἕνα τὸ βράδυ. Ἔνα κὶ ἕνα. Τὸ κόβει μὲ τὸ μαχαῖρι. Δηλαδή ποιὸ; Τὸ χτικιὸ παιδάκι μου. Τὸ πὸ κακὸ χτικιὸ δὲ βασταίει. Τὸ σκοτώνει.

Ὁ πρόεδρος σηκώθηκε. Εἶχε ὕφος σοβαρό.

—Μπορεῖτε κύριε συνάδελφε, νὰ μᾶς φανερώσετε ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ χόρτο; ρώτησε.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς του εἶτανε λιγάκι εἰρωνικὸς σὰ νὰ μὴν ἔδινε καμμιά σημασία στὰ λόγια του.

Κεῖνος χαμογέλασε μ' ἕναν κουτοπόνηρο τρόπο.

—Αὐτό, κύριε πρόεδρε, εἶναι τὸ μυστικὸ μου.

—Βέβαια, φώναξε ἕνας ἄρρωστος ἀνεβασμένος στὸ πεζούλι ἑνὸς παραθυριοῦ.

—Ἄμ τι κουτὸς εἶναι νὰ σᾶς τὸ φανερώση.

Στὸ κούτελο τοῦ προέδρου ἀπλωθήκανε μερικὲς βαθιὲς ζαρωματιές.

—Μὰ τότε ἐπὶ ποίας βάσεως θὰ συζητήσουμε;

Ὁ γιατρός χαμογέλασε ἱκανοποιημένος σὰν ἄνθρωπος πὸν ὅλα τὰ εἶχε προβλέψει.

—Ἐννοια σας. Σᾶς ἔφερα ἐδῶ μερικὸν ἀπὸ τοὺς ἄρρωστους μου. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ τοὺς ἐξετάσετε.

—Δὲν εἶμαστε ἄρρωστοι.

—Ἄρρωστοι; Τί λέτε γιατρέ; φώναξε ἡ Κική πὸν εἶχε σηκωθῆ ὄρθια.

Καὶ συνάμα σὰ νᾶθελε νὰ βεβαιωθῆ κ' ἡ ἴδια γι αὐτὸ πὸν εἶπε, ἔβγαλε μυστικὰ τὸ ραγισμένο καθρεφτάκι, πὸν εἶτανε κολλημένο στὴν τσάντα κ' ἔρρηξε μιὰ κρυφὴ ματιὰ στὸ μάγουλό της πὸν εἶχε γίνε ροζάτο, ἀπὸ τὴν τριανταφυλλένια πούντρα. Σὰν πῆρε ἀπὸ τὸ καθρεφτάκι τὴ διαβεβαίωση πὸν ζητοῦσε, φώναξε πὸν δυνατὰ.

—Τ' ἀκοῦτε; Δὲν εἶμαστε ἄρρωστοι. Δηλαδή εἶμαστε μιὰ φορὰ τῶρα δὲν εἶμαστε.

—Οὔτε ἐξέταση δεχόμαστε ἀκοῦς ἐκεῖ; πρῶστσε ὁ Γιάκωβος.

Ὁ πρόεδρος χτύπησε δυνατὰ τὸ κευδούνι ἀπάνω στὸ τραπεζάκι.

—Μὰ διαδήλωσε ἔχουμε, κύριοι; Γιά Βουλή τὸ περάσατε ἐδῶ μέσα;

Ἔπειτα γύρισε στὸ γιατρὸ καὶ τοῦ εἶπε.

—Κύριε συνάδελφε, ὑπὸ τοιούτους ὄρους,

εἶναι ἀδύνατος ἡ συζήτησις.

—Β' βαίως. Ἡ ἐπιστημονικὴ συζήτησις εἶναι ἱερά, πρῶστσε ἄλλος γιατρός μ' ἕνα ψευτογαναχτισμένο ὕφος.

—Δὲν εἶναι κατάστασις αὐτή. Ἡ συζήτησις ἔπρεπε νὰ περιορισθῆ μόνον μεταξὺ ἱατρῶν.

—Τί μᾶς τοὺς κουβάλησε αὐτοὺς ἐδῶ; Γιά μπράβους του δηλαδή;

—Μὴ χειρότερα; γιατρός εἶναι αὐτὸς ἢ κομματάρχεις;

Ἦ ὅλη ἡ ζήλεια καὶ ἡ κακία τῶν γιατρῶν βρῆκε τώρα τὴν εὐκαιρία νὰ ξεσαίση ἐνάντια στὸ συνάδερό του. Φαρμάκι, χολὴ τὰ λόγια του. Καὶ δὲν εἶχανε κὶ ἄδικο. Ἀφότου πατουσιάστηκε αὐτὸ τὸ ἀναθεματισμένο φάρμακο, πολλοὶ δὲν εἶχανε σταυρώσει δεκάρα. Νὰ τύχαινε τουλίχιστο καμμιά ἐπιδημία; Μὰ τοῦτος ὁ καινούριος Ἰπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς μὲ τὰ νέα μέτρα του λὲ; καὶ βάλθηκε νὰ ξεπαστρέψη ὅλο τὸ γένος τῶν γιατρῶν.

Ὁ ἔφευρέτης σηκώθηκε. Πῆρε ἕνα καρφάκι, συγκα αβατικὸ ὕφος κ' εἶπε.

—Μὴν τοὺς ξεσυνερίζεστε, κύριοι συνάδελφοι, ἀπλοῖκοι ἄνθρωποι εἶναι. Ἐλάτε μιὰ στιγμή στὴ θέση τους.

Αὐτὸ εἶτανε μιὰ τρομερὴ γκάφα. Τὰ λόγια του οἱ ἄρρωστοι τὰ πήρανε γιά βρισιά. Ὁ Γιάκωβος ὁ ποιητὴς σήκωσε ἀψηλὰ τὴ μαγκούρα του καὶ φώναξε.

—Κάνεις λάθος, γιατρέ. Δὲν εἶμαστε καθόλου ἀπλοῖκοι. Ξαίρομε πολὶ καλὰ τί μᾶς γίνεται. Αὐτὸ πὸν βεβαιώνουμε ἐμεῖς, αὐτὸ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

—Μὰ πρέπει νὰ βεβαιωθοῦνε κ' οἱ κύριοι. Δὲ φτάνει ἡ δικὴ σας μαρτυρία, τὸν σταμάτησε ὁ γιατρός.

Μιὰ φωνή.

—Ἄς μὴν βεβαιωθοῦνε. Τί λὲς ἐκεῖ;

Ἔνας γιατρός πῆδηξε στὸ βῆμα. Εἶτανε ἀγοιμεμένος καὶ τὰ μαλλιά του εἶτανε ἀνακατωμένα. Φαινότανε ἀποφασισμένος. Ἡ ἐπιστημονικὴ του συνείδησις εἶχε ἐπαναστατήσει. Ἄ! μὰ πᾶ δὲν ὑποφέρεται αὐτό. Δὲν μπορεῖ αὐτὸς ἕνας ἐπιστήμονας νὰ ἐπιτρέψῃ σ' ἕναν τσαρλατάνο νὰ κοροϊδεύῃ τὸν κόσμον. Θὰ τοῦ τρίψῃ τὰ μούτρα, θὰ τοῦ μιλήσῃ ὅζω ἀπὸ τὰ δόντια. Νὰ τί θὰ τοῦ πῆ:

—Εἶσαι ἕνας τσαρλατάνος, κύριε. Εἶσαι ἕνας ἐκμεταλλευτὴς. Κοροϊδεύεις τὸν κόσμον γιὰ νὰ τοῦ παίρνεις τὸν παρὰ του. Καὶ τὸν κοροϊδεύεις ἐνῶ τὸ ξαίρεις πὸς τὸ κρασί σου δὲν ἀξίζει τίποτα. Γι αὐτὸ πρέπει νὰ ἐπέμβῃ ὁ Εἰσαγγελέας νὰ σταματήσῃ αὐτὴ ἡ ἐκμετάλλεψις, αὐτὴ ἡ κλεψιά. Γιατί δὲ σοῦ φταίνει τίποτα αὐτό; οἱ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι...

Μέσα στὴ σάλα χαλοῦσε ὁ κόσμος. Ὅλοι ὄρθιοι, ἄλλοι ἀνεβασμένοι πάνω στίς καρέκλες φωνάζανε ὅλοι μαζί. Μέσα σ' ὅλες τίς φωνὲς ξεχώριζε ἡ φωνὴ τοῦ Γιάκωβου. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ φωνὴ τῆς Κικῆς πὸν τὸν σιγοντάριζε. Καὶ τί φωνὲς ἀλλιότιμες. Ὅλες φάλτσες, ραγισμένες.

—Νὰ σκάσουνε οἱ φτονεροί.

Ὁ γιατρός πού εἶτανε ἀποφασισμένος νὰ προστατέψῃ τὴν ἐπιστήμη, κατέβασε ἄξαφνα τὸ κεφάλι του σὰ ντροπιασμένος. Δὲν εἶχε πιά κουράγιο νὰ κοιτάξῃ τὸ πλήθος στὰ μάτια.

Ἄνατριχίασε. Νιράπηκε. Μετάνιωσε.

«Ὁχι, ὄχι, δὲν πρέπει. Εἶναι ἔγκλημα.»

Τὴ στιγμή αὐτὴ τὸ μάτι του ἔπεσε πάνω στὴν Κική. Εἶχε ἀνοίξει πάλι κλεφτὰ τὸ τσαντάκι καὶ παρατηροῦσε τὸ προσωπάκι της μέσα στὸ καθρεφτάκι. Ἦθελε ἄλλῃ μιὰ φορὰ νὰ βεβαιωθῇ γὰρ κείνη τὴν πλατεῖα μαύρη λουρίδα πού ἀπλωνότανε κάτω ἀπὸ τὰ ματόκλαδά της.

Τὸ κουράγιο του ἄλλῃ μιὰ φορὰ τὸν πρόδωσε. Δὲ βρῆκε τὴ δύναμη ν' ἀνοίξῃ τὰ χεῖλια του. «Κοίταξέ την' εἶναι τόσο εὐτυχισμένη στὴν πλάνη της. Θὰ τὴνέ σκοτώσω ...».

Καὶ μιὰ πού ἄρχισε, ἔακολούθησε νὰ κατεβαίνῃ γοργὰ στὸν κατήφορο πού πιά εἶχε κατακυλήσει.

Εἶπε ὅλα τ' ἀντίθετα ἀπὸ ὅσα πίστευε Κίμα τελείωσε, ζύγωσε στὴν καρέκλα πού καθότανε ὁ ἐφευρέτης, τοῦ πήρε τὸ χέρι καὶ τοῦ τῶσφιξε ἐγκάρδια.

Αὐτὸ εἶτανε τὸ μεγαλύτερο ρεζηλίμι..

Μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε τότε.

—Αὐτὸ εἶναι ντροπὴ σας. Ἐνας ἐπιστήμονας πού σέβεται τὴν ἐπιστήμη του, τὸνομά του, δὲ δίνει τὸ χέρι σ' ἓνα τσαρλατᾶνο.

Ἡ φωνὴ εἶτανε ἐνὸς γιατροῦ.

—Ὁξω, ὄξω παλιόσκυλλο, ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Γιάκωβου.

—Σᾶς παίρνει τὴν πελατεία. Αἱ;...

—Νὰ ψοφήσετε τῆς πείνας ὄλοι σας, παλιοκλέφτες πού γδύνετε τὸν κόσμο..

Ὁ γιατρός γύρισε καὶ τοὺς κοίταξε μὲ μιὰ ματιὰ σπλαχνικὰ σὰ νὰ τοὺς ἔλειπονολογοῦσε.

—Ποιοὶ εἴσαστε ἐσεῖς, κύριοι, πού μᾶς βρίζετε; Τί νιώθετε σεῖς ἀπὸ ἐπιστήμη;....

—Ὁξω, ὄξω.

Ὁ Γιάκωβος κινήθηκε κατὰ πάνω του.

—Ἐμπρὸς παιδιά, νὰ τὸν πετάξουμε ὄξω τὸ βρωμόσκυλλο, φώναξε.

—Αἱ λοιπὸν νὰ τὸ ξαίρετε κακομοιριασμένοι. Εἴσαστε ἄρρωστοι, ἄρρωστοι, ἄρρωστοι, χίλιες φορὲς ἄρρωστοι, φώναξε προβάλλοντας στὸ κοινὸ τὴ γροθιά του, σὰ νᾶθελε νὰ χτυπήσῃ τὸν ἄγέρα.

Ἡ φωνὴ τῆς Κικῆς.

—Τονέ ζηλεύετε.

—Σᾶς μπήκε καρφὶ στὸ μάτι σας, φώναξε καὶ ὁ Γιάκωβος κουνώντας ἀψηλά τὴ μαγκούρα του.

Ἄξαφνα τὸν ἔπιασε ἓνας βήχας. Ἡ Κική ζύγωσε τὸ κεφάλι της ἀνήσυχη στὸ πρόσωπό του.

—Δὲν εἶναι τίποτα, εἶπε ὁ Γιάκωβος σιγαλά.

Τὸ πρόσωπό του εἶχε γίνει κατακόκκινο καὶ τὰ μάτια του εἶχανε ὑγρανθῇ ἀπὸ τὸ βήξιμο. Ἐβγαλε ἓνα μαντηλάκι, πού εἶχε κεντήσῃ στὴν γωνία τ' ἀρχικά του ἡ Κική, καὶ τῶφερε στὰ χεῖλη του γὰρ νὰ ἐμποδίσῃ τὶς πιτσιλάδες τοῦ

σάλιου του πού πετιούντανε στὸν ἄγέρα.

Ἡ ἀνησυχία τῆς Κικῆς γὰρ τὸν Γιάκωβο τὴν ἔκανε νὰ θυμηθῇ πάλι τὸν ἑαυτὸ της. Ἄνοιξε κλεφτάτα, σὰ νᾶκανε καμμιά ἀπαγορευμένη πράξη, τὸ τσαντάκι καὶ κοίταξε τὰ μάτια της μέσα στὸ καθρεφτάκι. Ἡ ραγισματιὰ ἀπλωνότανε πάντα ἀμείλιχτη στὴ μέση τοῦ καθρέπτη λοξὰ, σὰ μαχαιριὰ πού τὴν κατέβασε μὲ τὸ βαρὺ της χέρι ἡ μοῖρα.

Τὰ μάτια της πέσανε σὲ κείνη τὴ σκοτεινὰ πού τῆς ὑπογράμιζε ἀλαφρὰ τὰ ματόκλαδα. Καὶ τότε μέσα στὸ μυαλό της γεννήθηκε μιὰ περίεργη σύχυση. Δὲν μποροῦσε νὰ ξεχωρίσῃ στὸ βάθος τοῦ μνημονικοῦ της τὴν ἀρχὴ αὐτῆς τῆς σκοτεινιάδας. Εἶτανε τῆς ἀρρώστεις ἢ τοῦ μαύρου κραγιοιοῦ πού εἶχε περάσει ἀπάνω; Μὰ παρηγορήθηκε γλήγορα μὲ τὴν ἰδέα πὼς δὲν εἶχε τίποτα.

—Μὰ εἶναι μπορετὸ; Ἄφου νιώθω τὸν ἑαυτὸ μου τόσο καλά.

Μόνο ἓνας γιατρός ὡς αὐτὴ τὴ στιγμή δὲν εἶχε ἀνοίξῃ τὸ στόμα του. Σκυφτός, συλλογισμένος, μασοῦσε τὰ μιστάκια του.

Ἦρθε ἡ σειρὰ του νὰ μιλήσῃ καὶ αὐτός. Εἶχε ἀπόφαση, ὅταν ξεκίνησε ἀπὸ τὸ σπιτί του γὰρ τὴ συνεδρίαση, νὰ τὸν κοπανίσῃ αὐτὸν τὸν κύριο ἐφευρέτη. Νὰ τοῦ πῆ καθαρὰ καὶ ξίστερα. «Εἰσαι ἓνας ἀπατεώνας, ἓνας αἰσχρὸς ἐπιμεταλλευτῆς, παιζογελῆς τοὺς ἀνθρώπους γὰρ νὰ τοὺς παίρνεις τὰ λεφτά τους». Θὰ μιλοῦσε ὄξω ἀπὸ τὰ δόντια.

Μὰ σὰ μπήκε μέσα στὴ σάλα, σὰν ἀντίκρουσε τὸ πλήθος τῶν ἀρρώστων, σὰν εἶδε τὴν πίστη αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων στὸν ἐφευρέτη, τὸ θάρρος του τὸν ἐγκατάλειψε. Πὼς νὰ τοὺς φανερώσῃ τὴν ἀλήθεια; Πὼς νὰ τοὺς γκρεμίσῃ τὸν πύργο τῆς εὐτυχίας τους; Πὼς νὰ τοὺς σπρώξῃ πάλι στὰ τάρταρα τῆς ἀπελπισίας πού ζούσανε τόσα χρόνια; Πὼς νὰ ξεστομίσῃ τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφαση; «εἴσαστε καταδικασμένοι».

Μὰ κάλε ὁ ὄρκος του, τὸ χρέος του; Νὰ τοὺς ἀφήσῃ στὴν πλάνη; Κι ὅμως καμπόσοι τοῦλάχιστο, ἂν μαθαίνανε ἀπὸ τὸ στόμα του τὴ φοιχτὴ ἀλήθεια, ἴσως νὰ μποροῦσανε καὶ νὰ σωθοῦνε. Ἐνῶ τώρα μὲ τὴν τυφλὴ πίστη στὸ φάρμακο, θὰ παραμελήσουνε κάθε ἐπιστημονικὴ θεραπεία, θὰ ζυγώσουνε περισσότερο πρὸς τὸ θάνατο πού ἡ ἀληθινὴ, ἡ ἀμείλιχτη ἐπιστήμη πάλεινε νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ.

—Ἡ σειρὰ σας, τοῦ φώναξε ὁ πρόεδρος.

Τινάχτηκε ἀπάνω σαστισμένος. Προζώρεσε πρὸς τὸ τραπέζι μὲ βῆμα δισταχτικὸ. Ἐφτασε ἡ στιγμή νὰ μιλήσῃ, καὶ αὐτὸς δὲν εἶχε ἀποφασίσει ἀκόμα τί θὰ πῆ.

Στάθηκε λίγη ὥρα κοιτάζοντας τὸ πλήθος τῶν ἀρρώστων. Αὐτοὶ ἀλαλάζανε.

—Μπράβο.

—Ἐσὺ εἶσαι γιατρός.

—Ἐσὺ θὰ μᾶς πῆς τὴν ἀλήθεια.

Ἡ ματιὰ του ἀφαιρεμένη γύριζε ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Τ' αὐτιά του βουίζανε.

Ἐπὶ τέλους ἀνοίξε τὸ στόμα του.

—Χριστὸς ἀνέστη... φώναξε.

—Ζήτησωω....

Δὲ χροιαζόντανε τίποτις ἄλλο.

Ἔλε χροιαζόντανε ἀπὸ τὶς φωνές.

Ἦ Ἰακώβος καβάλλα σὲ μιὰ καρέκλα κουνούσε τὴ μαγκούρα του στὸν ἀγέρα, ἐνῶ ἡ Κικὴ τὸν κρατοῦσε ἀπὸ τὰ πόδια γιὰ νὰ μὴν πέσει...

—Ὁχι, μὴν τὸν ἀκοῦτε, σὰς λέει ψέματα.

Δὲν τολμῆει νὰ σὰς φανερώσει τὴν ἀλήθειαν, φώναξε ὁ ἄλλος γιατρός.

—Ὁξω παλιόσκυλλο.

—Αὐτήσου τους, συνάδερφε, πέστους τὴν ἀλήθεια, βοήθησέ τους νὰ σωθοῦνε.

—Μὰ αὐτὸς δὲν ὑποφέρειται, θέλει σώνει καὶ καλὰ νὰ μᾶς βγάλῃμὲ τὸ στανειὸ ἄρρωστους; Ἦ Ἰακώβος τὸν εἶχε ξυγώσει. Ἄμιλητος, κρύος μὲ τὰ δύο του χέρια ἄρπαξε τὸ γιατρὸ καὶ τὰ δάχτυλά του τὰ ἰδρωμένα, τὰ κοκκαλιάρικα καὶ κίτρινα ἀπλωθήκανε γύρω στὸ λαιμὸ του σὰ

μιὰ σιδερένια τανάλια.

—Πνίξε τὸν τὸν ἄτιμο.

Ἦ Κικὴ ἔτρεξε κοντὰ του.

Ἦ Ἰακώβος ἔακολουθοῦσε νὰ σφίγγῃ, καὶ τὰ δάχτυλά του τὰ ἰδρωμένα, νὰ χώνουνται μέσα στὸ κρέας του.

—Ἰακώβέ μου, μή, λυπήσου με γιὰ τὸ θεό....

Κεῖνος δὲν ἄκουγε, δὲ μιλοῦσε, μόνο ἔακολουθοῦσε νὰ σφίγγῃ, νὰ σφίγγῃ...

Ἦ γιατρός, ποὺ εἶχε ἐπαινέσει τὸ φάρμακο, βγήκε ἀπὸ μιὰ μικρὴ πορτίτσα μὲ τὸ γιακὰ τοῦ καλτοῦ του σηκωμένο, συντριμμένος, σὰν ἔνοχος, ἀμίλητος, σκυφτὸς μὲ τὰ μάτια χαμηλωμένα σὴ γῆς, σὰ νὰ ντρεπότανε πιά νὰ κοιτάξῃ τοὺς ἀνθρώπους στὸ πρόσωπο.

Καὶ μέσα στὴ σάλα μὲ τὶς ἀναποδογυρισμένες καρέκλες πλάκωσε τώρα ἡ ἀστυνομία....

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

H. ZOGMANN

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ἔϊταν χινοπωριάτικο γκρίζο πρωῖνὸ· περνοῦσα κοντὰ στὶς καγγελόπορτες καὶ μπρὸς μου δὲν κοιτοῦσα χαμένος μὲς σὲ βύθη λογισμῶν.

Ἄπ' τὰ φουγῶρα ἀνέβαινε ψηλά, κύκλους νὰ γράφει ἕνας καπνὸς πυκνότατος, κίτρινος σὰν τὸ θειάφι, καὶ ἀκούγονταν οὐρλιάσματα σὰν πάλαιμα στοιχειῶν.

Καὶ σίμωσα περσότερο· καὶ ἀπ' τῶν σφυριῶν τὸ τέρας ἔτρεμε ἢ γῆς· αὐλάκωναν τὸ χάραγμα τῆς μέρας φλόγες θυσίας προσφερτῆς πρὸς τὴ Βιομηχανία. Βουτίζει ἢ μάχη καὶ βροντὰ τοῦ νοῦ μας ξελογιάστρα καὶ παίζει ἢ ὀρχήστρα ἢ βάρβαρη στὰ σιδερένια κάστρα τῆς ἐποχῆς μας τὴ βαρεῖα γενναία συμφωνία.

Ἦ! αἱμάτινη, σκληρὴ ἐποχή, θὰ μάθω νὰ σὲ νιώθω. Βλέπω, δοσμένοι ὀλόψυχα στῆς λευτεριάς τὸν πόθο, νὰ σudaυλᾶν οἱ κύκλωπες οἱ μαῦροι τὴ φωτιά. Στήγουν πάνω ἀπ' τὰ χάσματα τὰ θολωτὰ γεφύρια, ὑψώνουν πρὸς τὸν οὐρανὸ πύργους, τεράστια χτίρια καὶ καταλυοῦν τὶς θάλασσες, δαμάζουν τὰ βουνά.

Γυρνοῦν τὸν κόσμον ἀτέλειωτες οἱ ἀμαξοστοιχίες νὰ φέρουν ἀπὸ μακρινὰ νησιά καὶ παραλίες τοὺς θησαυροὺς σὲ πιδ εὐφορη καὶ πλούσια χώρα ἐδῶ. Ἦ! ἀνθρώποι τῶν μπλὲ μπλουζῶν μὲ τὴ γροθιά πού ἀξίζει! Σεῖς διαφαντεύετε τὴ γῆ! Στὴ ρόδα πού ἀνεμίζει γυρίζει ὁ κόσμος ὁ παλιὸς πάνω σὲ νέο τροχὸ!

Θ. ΣΚΟΥΡΑΝΗΣ